

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Povzetek mnenja Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o predlogu sklepa Sveta o podpisu trgovinskega sporazuma za boj proti ponarejanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami, Avstralijo, Kanado, Japonsko, Republiko Korejo, Združenimi mehiškimi državami, Kraljevino Maroko, Novo Zelandijo, Republiko Singapur, Švicarsko konfederacijo in Združenimi državami Amerike

(Skrajšana različica. Celotno besedilo tega mnenja je na voljo v angleškem, francoskem in nemškem jeziku na spletni strani ENVP na naslovu <http://www.edps.europa.eu>)

(2012/C 215/08)

I. Uvod

I.1 Zakonodajni postopek EU v zvezi s sporazumom ACTA

1. Evropska komisija je 24. junija 2011 predložila predlog sklepa Sveta o podpisu trgovinskega sporazuma za boj proti ponarejanju (v nadaljnjem besedilu: ACTA ali sporazum) med Evropsko unijo in njenimi državami članicami, Avstralijo, Kanado, Japonsko, Republiko Korejo, Združenimi mehiškimi državami, Kraljevino Maroko, Novo Zelandijo, Republiko Singapur, Švicarsko konfederacijo in Združenimi državami Amerike⁽¹⁾.

2. Cilj sporazuma je odpraviti težave na področju uveljavljanja pravic intelektualne lastnine z razvojem skupnega pristopa k izvrševanju in spodbujanju sodelovanja na mednarodni ravni. Poglavje II vsebuje ukrepe na več pravnih področjih, in sicer na področju izvrševanja civilnopravnih ukrepov (oddelek 2), ukrepov na meji (oddelek 3), izvrševanja kazenskoprnih ukrepov (oddelek 4) in uveljavljanja pravic intelektualne lastnine v digitalnem okolju (oddelek 5). Poglavje III vključuje ukrepe za izboljšanje praks izvrševanja, v poglavju IV pa je obravnavano mednarodno sodelovanje.

3. Svet je decembra 2011⁽²⁾ soglasno sprejel sporazum ACTA, Evropska komisija in 22 držav članic⁽³⁾ pa so ga podpisale 26. januarja 2012. Sporazum ACTA bo v skladu s členom 40 sporazuma začel veljati po tem, ko ga ratificira šest držav podpisnic. Da bi sporazum začel veljati kot zakonodaja EU, ga mora ratificirati EU, kar pomeni, da je potrebno soglasje Evropskega parlamenta na podlagi postopka odobritve za mednarodne trgovinske sporazume⁽⁴⁾ in ratifikacija s strani držav članic na podlagi njihovih ustavnih postopkov. Glasovanje Evropskega parlamenta o sporazumu ACTA je načrtovano na plenarnem zasedanju v letu 2012.

I.2 Trenutno stanje v zvezi s sporazumom ACTA v EU

4. V zadnjih mesecih so bili o sporazumu ACTA izraženi vse večji pomisleki⁽⁵⁾. Zato je Evropska komisija 22. februarja 2012 objavila svojo namero, da sporazum predloži Sodišču Evropske unije in pridobi

⁽¹⁾ Predlog Komisije o sklepu Sveta o podpisu trgovinskega sporazuma za boj proti ponarejanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami, Avstralijo, Kanado, Japonsko, Republiko Korejo, Združenimi mehiškimi državami, Kraljevino Maroko, Novo Zelandijo, Republiko Singapur, Švicarsko konfederacijo in Združenimi državami Amerike, COM(2011) 380 konč.

⁽²⁾ Besedilo zadnje različice sporazuma, ki jo je Svet sprejel 23. avgusta 2011, je na voljo na spletnem naslovu: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/sl/11/st12/st12196.sl11.pdf>

⁽³⁾ Nemčija, Ciper, Estonija, Nizozemska in Slovaška ga še niso podpisale.

⁽⁴⁾ V skladu s členom 218(6) PDEU.

⁽⁵⁾ Glej med drugim: <http://euobserver.com/9/115043>; <http://euobserver.com/871/115128>; https://www.bfdi.bund.de/bfdi_forum/showthread.php?3062-ACTA-und-der-Datenschutz; <http://www.bbc.co.uk/news/technology-17012832>

njegovo mnenje ⁽⁶⁾. Tak postopek je previden v členu 218(11) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ⁽⁷⁾.

5. Komisija se je 4. aprila 2012 odločila, da Sodišču postavi naslednje vprašanje: „Ali je trgovinski sporazum o boju proti ponarejanju (ACTA) v skladu z evropskimi Pogodbami, zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah?“ ⁽⁸⁾. Če je izid negativen, je v členu 218(11) PDEU jasno določeno, da „lahko predvideni sporazum začne veljati le, če se spremeni ali če se spremenita Pogodbi“.

6. Vendar če Komisija sporazum posreduje Sodišču, to samodejno ne prekine postopka odobritve, ki zdaj poteka v Evropskem parlamentu. Po razpravi v Odboru Evropskega parlamenta za mednarodno trgovino je bila sprejeta odločitev, da se v skladu z načrtovanim razporedom preide na glasovanje o sporazumu ⁽⁹⁾.

I.3 Razlogi za drugo mnenje ENVP o sporazumu ACTA

7. ENVP je februarja 2010 izdal mnenje na lastno pobudo, da Komisijo opozori na vidike glede zasebnosti in varstva podatkov, ki jih je treba upoštevati v pogajanjih o sporazumu ACTA ⁽¹⁰⁾. Čeprav so bila pogajanja zaupna, so obstajali znaki, da bo sporazum ACTA vključeval izvršilne ukrepe na spletu, ki bodo vplivali na pravice do varstva podatkov, predvsem mehanizem treh opominov ⁽¹¹⁾.

8. ENVP je takrat posebno pozornost namenil analizi o zakonitosti in sorazmernosti tovrstnega ukrepa in ugotovil, da bi bila uvedba ukrepa, ki vključuje zelo obsežen nadzor nad uporabniki interneta, v sporazum ACTA v nasprotju s temeljnimi pravicami EU ter zlasti pravicama do zasebnosti in varstva podatkov, ki sta zaščiteni na podlagi člena 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter členov 7 in 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ⁽¹²⁾. Poleg tega je poudaril, da so potrebni zaščitni ukrepi za mednarodno izmenjavo osebnih podatkov v okviru uveljavljanja pravic intelektualne lastnine.

9. Zdaj, po objavi besedila predlaganega sporazuma o sporazumu ACTA ⁽¹³⁾, se ENVP zdi primerno, da se izda drugo mnenje o sporazumu ACTA za ocenitev nekaterih določb iz sporazuma z vidika varstva podatkov, s čimer bo zagotovil posebno strokovno znanje, ki bi ga bilo mogoče upoštevati pri ratifikaciji. Zato je to mnenje, ki temelji na členu 41(2) Uredbe (ES) št. 45/2001, sprejel na lastno pobudo, da bi zagotovil smernice o vprašanih varstva zasebnosti in podatkov, ki jih odpira sporazum ACTA.

(Skrajšana različica. Celotno besedilo tega mnenja je na voljo v angleškem, francoskem in nemškem jeziku na spletni strani ENVP na naslovu <http://www.edps.europa.eu>)

⁽⁶⁾ Izjava komisarja Karla De Guchta o sporazumu ACTA (trgovinskem sporazumu za boj proti ponarejanju), <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/12/128>

⁽⁷⁾ Člen 218(11) PDEU določa, da „[d]ržava članica, Evropski parlament, Svet ali Komisija lahko pridobijo mnenje Sodišča glede združljivosti predvidenega sporazuma s Pogodbama. Kadar je mnenje Sodišča odklonilno, lahko predvideni sporazum začne veljati le, če se spremeni ali če se spremenita Pogodbi.“ V skladu s členom 107(2) Poslovnika Sodišča se „[m]nenje nanaša tako na vprašanje, ali je predvideni sporazum v skladu s Pogodbami, kot tudi na vprašanje, ali je Unija ali ena od institucij Unije pristojna za sklenitev tega sporazuma.“

⁽⁸⁾ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/12/354&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

⁽⁹⁾ Glej <http://www.neurope.eu/article/parliament-halts-sending-acta-court-justice>

⁽¹⁰⁾ Mnenje Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o trenutnih pogajanjih Evropske unije o trgovinskem sporazumu o boju proti ponarejanju (Anti-Counterfeiting Trade Agreement — ACTA), UL C 147, 5.6.2010, str. 1.

⁽¹¹⁾ „Politike treh opominov pred odklopom interneta“ ali sheme „postopnega odziva“ imetnikom avtorskih pravic ali pooblaščenim tretjim stranem omogočajo, da spremljajo uporabnike interneta in odkrijejo domnevne kršitelje avtorskih pravic. Po navezavi stika s ponudniki internetnih storitev bi ti opozorili uporabnika, opredeljenega kot kršitelja, da mu bo po treh opominih onemogočen dostop do interneta.

⁽¹²⁾ Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, UL C 303, 14.12.2007, str. 1.

⁽¹³⁾ Prim. opombo 3.

II. Sklepna ugotovitev

67. Čeprav ENVP priznava upravičeno skrb glede zagotavljanja uveljavljanja pravic intelektualne lastnine v mednarodnem okviru, pa je treba vzpostaviti ustrezno ravnovesje med zahtevami za varovanje pravic intelektualne lastnine ter pravico do zasebnosti in varstva podatkov.

68. Poudarja, da predviden način krepitev uveljavljanja pravic intelektualne lastnine ne sme posegati v temeljne pravice in svoboščine posameznikov do zasebnosti, varstva podatkov in svobode izražanja, ter druge pravice, kot sta domneva nedolžnosti in učinkovito pravno varstvo.

69. Številni ukrepi, ki so bili v sporazumu predvideni v okviru uveljavljanja pravic intelektualne lastnine v digitalnem okolju, vključujejo spremljanje ravnanja uporabnikov in njihovih elektronskih sporočil na spletu. Ti ukrepi so zelo intruzivni z vidika zasebnosti posameznikov in lahko, če se ne izvajajo ustrezno, posegajo v njihove pravice in svoboščine, med drugim v zvezi z zasebnostjo, varstvom podatkov in zaupnostjo njihovih sporočil.

70. Treba je zagotoviti, da so vsi izvršilni ukrepi na spletu, ki se izvajajo v EU zaradi sklenitve sporazuma ACTA, nujni in sorazmerni s ciljem uveljavljanja pravic intelektualne lastnine. ENVP poudarja, da bi bili ukrepi, ki vključujejo vsesplošno ali obsežno spremljanje ravnanja uporabnikov interneta in/ali elektronskih sporočil v zvezi z manjšimi nepridobitnimi kršitvami, nesorazmerni in v nasprotju s členom 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, členoma 7 in 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ter direktivo o varstvu podatkov.

71. ENVP izraža tudi posebne pomisleke v zvezi z več določbami sporazuma, zlasti:

- v sporazumu ni jasno določen obseg izvršilnih ukrepov v digitalnem okolju, predvidenih v členu 27, in to, ali so namenjeni le za obsežne kršitve pravic intelektualne lastnine. Pojem „trgovinsko pomemben obseg“ iz člena 23 sporazuma ni dovolj natančno opredeljen, dejanja zasebnih uporabnikov za osebne in nepridobitne namene pa niso izrecno izključena s področja uporabe sporazuma;
- pojem „pristojni organi“, ki jim je podeljeno pooblastilo za izdajo odredbe na podlagi člena 27(4) sporazuma, je preveč nejasen in ne zagotavlja zadostne gotovosti, da bo razkritje osebnih podatkov domnevnih kršiteljev potekalo le pod nadzorom sodnih organov. Tudi pogoji, ki jih morajo izpolnjevati imetniki pravic, da se jim odobri taka odredba, niso zadovoljivi. Te negotovosti lahko vplivajo zlasti na primere zahtevkov, ki jih na ponudnike internetnih storitev s sedežem v EU naslovijo tuji „pristojni organi“;
- številni prostovoljni ukrepi za sodelovanje na področju izvrševanja, ki bi jih bilo mogoče izvajati na podlagi člena 27(3) sporazuma, bi vključevali obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvajajo ponudniki internetnih storitev in ki presega obdelavo, dovoljeno na podlagi zakonodaje EU;
- sporazum ne vključuje zadostnih omejitev in zaščitnih ukrepov v zvezi z izvajanjem ukrepov, ki vključujejo obsežno spremljanje elektronskih komunikacijskih omrežij. Zlasti ne določa zaščitnih ukrepov, kot so spoštovanje pravic do zasebnosti in varstva podatkov, učinkovitega pravnega varstva, predpisanega postopka in načela domneve nedolžnosti.

V Bruslju, 24. aprila 2012

Giovanni BUTTARELLI
Pomočnik Evropskega nadzornika za varstvo
podatkov